

trdih nad polovico. Ta trditev bi se utegnila komu zdeti čudna, saj nikdar ni videti, da bi še kaj trdega priletelo iz cevi razun izstrelka, s katerim smo naphali cev.

Dokler so zgoreline v cevi, jih ne vidimo. Videti jih je šele mogoče, ko se začnejo, dospevši iz cevi, razprostirati po zraku. Da-li so vse zgoreline plinaste, bi jih sploh ne videli, ker plini so mimo klora in dušikovega nadokisa vsi nevidni. Kar je tedaj med zgorelinami pravih plinov, so popolnoma nevidni. To pa, kar vidimo, niso plini, temveč trda telesa, ki so razdeljena na neizmerno drobne dele, tako da plavajo nekaj časa po zraku, kakor n. pr. trdi prašni drobci. Ko stopijo vroče zgoreline iz cevi na prosto, se takoj močno ohlade, in nad polovico se jih zgosti v drobne trde delce. Iz teh zgoščenih trdih zgorelin je smodnikov dim.

V njem se nahaja cela vrsta kalijevih spojin in malo žvepla. Te snovi se gotovo zgoste nekoliko že v cevi; saj vemo, da se cev od znotraj zamaže. Ta maža je črne ali sivočrne barve in ima poseben duh po žvepljenih in kalijevih spojinah. Maža v cevi in vidni dim zunaj cevi sta torej to, kar smo imenovali trde zgoreline smodnikove.

Smodnikov dim je jako nadležen, posebno ako se strelja več časa na istem mestu in o tistem vremenu. Vleče se kakor neprozorna megla in zapira strelcem ves razgled. Streljajočim vojakom je to na kvar, ker po dimu nasprotnik že izdaleka spozna njih stališče, a oni ne vidijo nasprotnika; koristi pa strelcem v tem, da se lahko umaknejo, skriti za dimom, in napadejo nasprotnika nenadoma od druge strani.

Nadležnost smodnikovega dima je napotila kemike, da so začeli iskati takih razpokljivih snovij, iz katerih bi se dobil smodnik brez dima. To se je posrečilo v najnovejšem času, odkar je napredovalo izdelovanje strelnega bombaža, posebno pa nitroglicerina in njegovih proizvodov.

Njiva.

Zrl spomladi njivo sem obsežno,
Ki ratar jo bil je posejal;
Muoga že kazala glavo nežno,
Muoga spala še pod zemljo kal.

Pevca srce širna ta je njiva,
V njem čutil prebiva broj neznan;
Dolgo se v globini ktero skriva,
Drugo kmalu prikipi na dan.

Tugomer.

